



Beslutsinstans: Kommunstyrelsen

Datum och tid: Onsdag 29 november 2023 Kl. 14:00-15:30

Plats: Furåsen, stora salen, Stigsvägen 2, Färgelanda

Upprop

- 1 **Val av justerare och justeringsdag**
- 2 **Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan** **2023/288** **2 -
14**

Ulla Börjesson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Izabel Flood
Kommunsekreterare



Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2023-11-21
2023/288

Kommunfullmäktige

Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar ”Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan” avseende kommunal samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda, Melleruds och Åmåls kommuner enligt dokumentet ”*Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan*” och uppdrar åt kommunstyrelsens ordförande att under teckna densamma.

”Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan” ersätter tidigare beslutad ”Avsiktsförklaring avseende kommunalsamverkan 4D” (KS 2022/55).

Kommunfullmäktige poängterar samtidigt att Färgelanda kommun alltid ska välja den samverkanspart eller de samverkansparter som utifrån en helhetsbedömning i den specifika frågan är mest fördelaktig för kommunen, vilket innebär att kommunen inför varje beslut om samverkan ska utreda och visa alternativa lösningar.

Ärendebeskrivning

Samverkan kring olika frågor och inom olika verksamhetsområden har förekommit mellan Dalslandskommunerna under lång tid. I takt med att samhället förändras finns ett ökande behov av samverkan mellan kommunerna för klara att leverera de kommunala välfärdstjänsterna.

Våren 2022 beslutade kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner intensifiera samverkansarbetet och antog ”Avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D”.

Åmåls kommun har fortsatt att aktivt vara en värdefull part i samverkan med 4D-kommunerna inom många verksamhetsområden. Våren 2023 väcktes frågan av KSO:er, oppositionsråd (eller motsvarande) och kommunidirektörer om att ta fram en ny avsiktsförklaring avseende samverkan inkluderande Åmål, som de fem Dalslandskommunerna ställer sig bakom.

Samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål sker under namnet Dalslandssamverkan, vilket står för de fem ovan angivna Dalslandskommunerna. Utgångspunkten i arbetet med ”Avsiktsförklaring



Dalslandssamverkan” har varit att fortsätta och att vidareutveckla samverkansarbetet med tidigare beslutad ”Avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D” som grund.

Syftet med kommunal samverkan är att tillsammans stärka kommunernas gemensamma kapacitet och åstadkomma minskad sårbarhet - resursmässigt, kompetensmässigt och verksamhetsmässigt - för att kunna tillhandahålla en god service och leverera välfärdstjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna.

Syftet ska nås genom att kommunerna tillsammans:

Effektiviserar och kvalitetssäkrar verksamheten.

Säkerställer kompetensförsörjning/kompetensutveckling och minskar sårbarheten.

Stärker den gemensamma utvecklingskraften och attraktiviteten.

Grunden i samverkan ska utgå från medborgarnas behov och tydliga nyttoa-pekter för kommunernas kunder¹, medarbetare och ekonomi samt att kommunerna delar värderingar och förhållningssätt, som bygger på tillit till varandras vilja att samverka.

Det poängteras att samverkan mellan kommunerna bygger på frihet och frivillighet, att varje kommun själv avgör inom vilka verksamhetsområden man vill samverka samt att Dalslandssamverkan inte utgör något hinder för övrig samverkan för de deltagande kommunerna.

Med ovanstående som grund har ”Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan” arbetats fram. Dokumentet utgör ett ramverk för samverkansarbetet mellan Dalslandskommunerna och belyser de ingående kommunernas intentioner och vilja till samverkan. Genom att anta ”Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan” åtar sig parterna att aktivt driva utvecklingen mot ökad samverkan i ett varaktigt och långsiktigt perspektiv utifrån angivna syften och mål.

Återremittering

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 15 november 2023 (§ 173) beslutades att ärendet skulle återremitteras med motiveringen att ”SML är idag en samverkan genom it och lön för de bohuslänska kommunerna detta är idag en redan färdig organisation som ligger geografiskt närmare Färgelanda. Deras samverkan ligger flera år längre fram en vad en samverkan inom Dalsland gör. Vi ser att en utredning kring anslutning ska göras före vi går vidare med fullt engagemang i Dalslandsamverkan.”

Avsiktsförklaringen visar på en viljeinriktning som bygger på en uppbyggd gemensamhet, samtidigt som den inte utgör något hinder för samverkan med andra kommuner. Skulle det vara mer gynnsamt för någon kommun att

¹ Med kund avses alla de olika målgrupper vi möter i våra verksamheter, de vi är till för



samverka med en annan kommun eller i en annan konstellation i en specifik fråga, står det kommunen fritt att göra det valet.

Det är viktigt att kommunen väljer den samverkanspart/samverkanspartner som utifrån en helhetsbedömning är mest fördelaktig för kommunen, varför varje samverkansfråga ska föregås av en omvärldsanalys och helhetsbedömning.

Sotenäs, Munkedals och Lysekils kommuner (SML) har sedan 2012 en samverkan inom bland annat områdena IT och lön. Samverkansformen avseende lön och IT är avtalssamverkan och den övergripande strategiska styrningen sker genom samverkansråd. Kontakt har tagits med ovan nämnda kommuner för inledande samtal.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-11-21

Beslut återremittering KS, daterad 2023-11-15

Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan, daterad 2023-10-30

Katrin Siverby
Kommundirektör

Sändlista:

Bengtsfors kommun

Dals-Eds kommun

Färgelanda kommun

Melleruds kommun

Åmåls kommun

Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan

Denna "Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan" (avsiktsförklaringen) har träffats dag som nedan mellan Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun och Åmåls kommun.

1. Bakgrund

Samverkan kring olika frågor och inom olika verksamhetsområden har förekommit mellan Dalslandskommunerna under lång tid.

Kommunstyrelsens ordförande (KSO) för Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun och Åmåls kommun gav den 29 september 2017 kommuncheferna i uppdrag att utreda utökad samverkan mellan kommunerna.

Våren 2022 beslutade kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner intensifiera samverkansarbetet och antog "Avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D". Samverkan mellan kommunerna bygger på frihet och frivillighet vilket innebär att kommunerna samverkar i olika omfattning, samt att man även samverkar med andra parter.

Ambitionen och rörelsen sedan "Avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D" beslutades och undertecknades är påtaglig, både det strukturerade samarbetet och den relationsbundna samverkan har stärkts. Samverkan utvecklas gradvis, såväl kvantitativt som kvalitativt. Viljan är gemensam, att fortsätta samverka och att ytterligare höja ambitionsnivån.

Åmåls kommun har fortsatt att aktivt vara en värdefull part i samverkan med 4D-kommunerna inom många verksamhetsområden. Våren 2023 väcktes frågan om att ta fram en ny avsiktsförklaring avseende samverkan inkluderande Åmål, som de fem Dalslandskommunerna ställer sig bakom. Benämningen på samverkansmodellen blir nu "Dalslandssamverkan".

Kommundirektörerna i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål har fått följande uppdrag från kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd (eller motsvarande) i kommunerna:

Förstärka förutsättningarna för ökad verksamhetssamverkan med de fem ovan nämnda kommunerna som bas.

Kommunerna tar sig proaktivt an utmaningen och behovet av att stärka kommunernas gemensamma kapacitet för att långsiktigt möta samhällsutvecklingen.

Grunden i samverkan ska utgå från medborgarnas behov och tydliga nyttoaspekter för kommunernas kunder¹, medarbetare och ekonomi samt att kommunerna delar värderingar och förhållningssätt, som bygger på tillit till varandras vilja att samverka.

¹ Med kund avses alla de olika målgrupper kommunerna möter i verksamheterna, de kommunerna är till för

2. Vision

Kommunernas gemensamma vision för samverkan lyder: ”Stolta, starka och självständiga Dalslandskommuner med gemensam kapacitet att möta framtiden”.

3. Övrig samverkan

Det noteras att kommunerna i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg och Åmål samt Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland har ställt sig bakom en avsiktsförklaring avseende projektet ”Det goda livet i Dalsland”. Fyrbodals kommunalförbund ingår i samverkan kring projektet och stödjer arbetet och processen.

Det finns idag ett antal områden där kommunerna i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål samverkar. Exempel som kan nämnas är Campus Dalsland, Visit Dalsland och samverkan inom socialtjänstområdet.

Noteras bör att ”Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan” inte utgör något hinder för övrig samverkan för de deltagande kommunerna.

4. Syfte med kommunal samverkan

Syftet med kommunal samverkan är att tillsammans stärka kommunernas gemensamma kapacitet och åstadkomma minskad sårbarhet - resursmässigt, kompetensmässigt och verksamhetsmässigt - för att kunna tillhandahålla en god service och leverera välfärdstjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna.

Syftet ska nås genom att kommunerna tillsammans:

1. Effektiviserar och kvalitetssäkrar verksamheten.
Genom att bli mer effektiva och frigöra resurser, utveckla och kvalitetssäkra de kommunala tjänsterna ökas nyttan för medborgarna.
2. Säkerställer kompetensförsörjning/kompetensutveckling och minskar sårbarheten.
Resurser till kompetensförsörjning och kompetensutveckling behöver säkerställas. Sårbarheten när det gäller tillgången till specialistkompetenser och olika yrkesgrupper måste minska.
3. Stärker den gemensamma utvecklingskraften och attraktiviteten.
Kommunernas kapacitet måste stärkas. Gemensam stolthet och identitet byggs. Kommunerna ska utgöra en röst i viktiga strategiska frågor. Kostnaderna för utveckling och risker delas. Kommunerna utbyter erfarenheter och lär av goda exempel för ökad utvecklings- och innovationskraft samt god omställningsförmåga.

5. Samverkansrådet för Dalslandssamverkan

Ett samverkansråd bestående av kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd (eller motsvarande) från respektive kommun träffas regelbundet för att hantera frågor gällande samverkan enligt principer som har fastslås av rådets medlemmar.

Samverkansrådet är inte ett beslutande organ.

Kommundirektörerna och samverkanssamordnare utgör stödfunktioner till Samverkansrådet.

6. Parternas åtagande

Kommunerna åtar sig, inom ramen för sina roller och uppgifter att medverka till, skapa förutsättningar för och driva utvecklingen mot ökad samverkan.

Kommunerna tar ansvar för arbetet med att utveckla befintlig samverkan och att finna nya samverkansområden bedrivs aktivt. Arbetet genomförs i ett varaktigt och långsiktigt perspektiv, med målet att samverkan sker i alla de delar som främjas av de syften till kommunal samverkan som anges under punkt 4 ovan.

7. Kommunikation

Kommunikation rörande samverkan sker enligt gemensam kommunikationsplan förankrad i respektive kommun. Särskild strategi/plan för kommunikation kan vid behov antas för samverkan kring specifika verksamhetsområden.

8. Dokumentation

Samverkansarbetet dokumenteras. Mallar för dokumentation används när sådana finns.

Varje kommun i samverkan ombesörjer att allmänna handlingar diarieförs i den egna kommunen om inte annat framgår av reglemente, förbundsordning, avtal för samverkan eller annat som reglerar samverkan inom aktuellt verksamhetsområde.

9. Giltighet

Avsiktsförklaringen träder i kraft den 1 januari 2024.

10. Finansiering och fördelning av kostnader

En övergripande finansieringsmodell kommer att utarbetas med alternativ för kostnadsfördelning.

Fördelningen av kostnader kommer att vara olika, exempelvis beroende på inom vilket område samverkan sker. I avtal för samverkan, reglemente, förbundsordning eller liknande anges hur kostnaderna ska fördelas mellan parterna inom respektive samverkansområde.

Övriga egna kostnader kopplade till samverkan samt aktiviteter och utlägg inom området bärs av parterna.

11. Former för samverkan och avvägningar

De modeller för samverkan som skapas ska vara de som bäst lever upp mot de syften som angetts under punkt 4 ovan. Syftena är också vägledande för att avgöra om en verksamhetsenhet eller motsvarande ska bedrivas gemensamt i en av kommunerna liksom om någon av kommunerna ska vara placeringsort för verksamheten. Att, om möjligt, skapa en spridning av verksamheter mellan kommunerna ses som eftersträvansvärt för att få en god samverkanskultur.

Samverkan kan ske i olika organisatoriska former. Vilken samverkansform som är aktuell för respektive samverkansområde kräver noggrann analys vid varje enskilt tillfälle då nya samverkansområden utreds. Vilken form som ska användas avgörs vid en sammanvägning av ett flertal faktorer men ska ha en naturlig koppling till

syftet med samverkan. Nedan visas de olika samverkansformerna som är möjliga för kommunerna att välja.



Samverkan formaliseras inom respektive samverkansområde genom avtal om samverkan, reglemente, förbundsordning, bolagsordning eller motsvarande beroende på vilken samverkansform som används.

Verksamheterna utgör grunden för samverkan. Genom att lära av varandra, ta till vara goda idéer, kraft och vilja att nå goda resultat med högre kvalitet och minskad sårbarhet när kommunerna längre tillsammans. Chefsnätverk och till dem kopplade arbetsgrupper är viktiga arenor för samverkansarbetet. De utgör grund och förutsättning för utveckling och förankring av arbetet i de respektive verksamheterna. Chefsnätverken och arbetsgrupperna arbetar för att nå de syften och mål som anges i avsiktsförklaringen samt för utveckling av samverkan kopplat till de fokusområden som finns angivna i för perioden gällande Verksamhetsplan.

Noteras bör att nätverk inte anges som en organisatorisk form av samverkan ovan eftersom nätverkens arbete vanligen inte är formaliserat.

Samverkan bygger på frivillighet och varje kommun avgör själv inom vilka verksamhetsområden man vill samverka. Så långt det är möjligt ska samtliga kommuner kunna delta i den samverkan som skapas. En kraftfull samverkansorganisation kräver att deltagarna har en klart uttalad vilja att delta i så många samverkansområden som möjligt. Det utgör kärnan och grundidén kring samverkan. Kommunerna som undertecknar denna avsiktsförklaring ställer sig bakom denna princip.

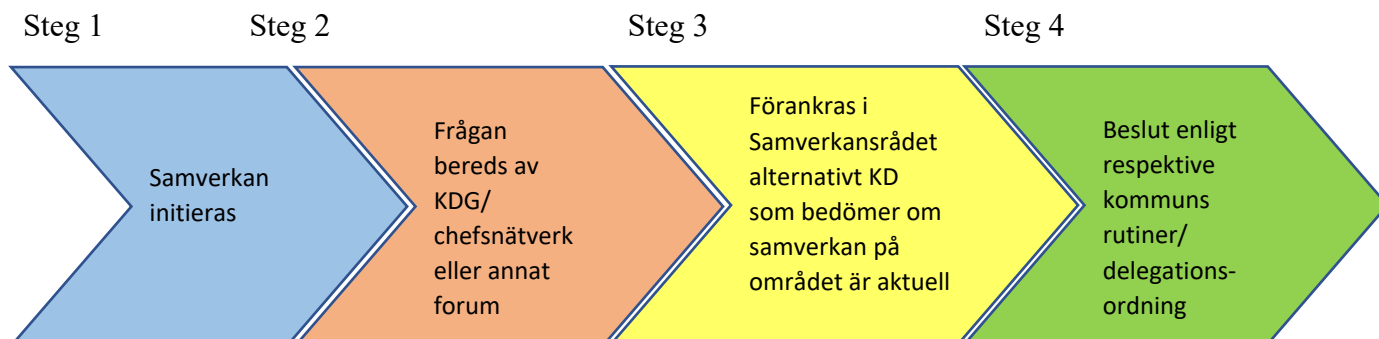
Samtliga Dalslandskommuner ingår i Fyrbodals kommunalförbund.

Dalslandssamverkan ersätter inte kommunernas medverkan i kommunalförbundet. Kommunerna har idag pågående samverkan med kommuner utanför Dalsland och

varje kommun avgör självständigt hur dessa hanteras i förhållande till övrig samverkan.

12. Samverkansprocess för Dalslandssamverkan

Dalslandskommunernas samverkan följer stegen i processen nedan.



Samsyn och förankring av samverkan samt dess processer är av stor betydelse oavsett vilket organ som fattar beslut om samverkan.

13. In- och utträde ur Dalslandssamverkan

För att ingå i Dalslandssamverkan krävs att kommunfullmäktige i respektive kommun fattat beslut om att anta och ställa sig bakom ”Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan” och att avsiktsförklaringen undertecknas av Kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun.

Önskar någon kommun utträde ur Dalslandssamverkan krävs att fullmäktige i berörd kommun fattar beslut om begäran om utträde. Begäran om utträde ska ske minst ett kalender år innan önskat utträde. Utträde kan således ske endast per den 31 december året efter att utträde önskats. Kommunstyrelsens ordförande i den berörda kommunen meddelar Samverkansrådets ordförande och ordföranden informerar Samverkansrådet om det begärda utträdet.

Noteras bör att de tidpunkter som framgår av avtal om samverkan, förbundsordning, reglemente, bolagsordning eller liknande för respektive samverkansområde inte påverkas av ett önskat utträde ur Dalslandssamverkan. Dessa överenskommelser är giltiga i enlighet med vad som anges i respektive dokument, om kommunerna som ingått avtal eller liknande inte kommer överens om annat.

14. Avgränsningar rörande Dalslandssamverkan

En förutsättning för att samverkan genomförs inom ramen för Dalslandssamverkan är att minst två av kommunerna som undertecknat avsiktsförklaringen samverkar kring hela eller någon del av ett verksamhetsområde.

Inom ramen för Dalslandssamverkan ingår processer som är framåtsyftande och som utvecklar samverkan.

15. Förutsättningar för avsiktsförklaringens giltighet

Ändringar i och tillägg till denna avsiktsförklaring är möjliga, men endast om de är skriftliga och godkända av alla kommuner. Denna avsiktsförklaring utgör inget legalt

bindande avtal och parts underlåtelse att fullgöra vad som i övrigt stadgas häri ska inte medföra någon skadeståndsskyldighet.

16. Kompletterande dokument rörande samverkan

Kompletterande dokument till denna avsiktsförklaring, så som exempelvis verksamhetsplan, antas av KDG (KDG är en förkortning av kommundirektörgruppen och består av kommundirektörerna samt samverkanssamordnaren i Dalslandssamverkan).

Av verksamhetsplanen framgår hur Dalslandssamverkans operativa arbete planeras under den tid som respektive verksamhetsplan är gällande.

Samverkansrådet ska informeras innan ny eller reviderad verksamhetsplan antas.

Denna Avsiktsförklaring har upprättats i fem (5) likalydande exemplar, varav respektive kommun erhållit var sitt.

Bengtsfors kommun, 2023-

Dals-Eds kommun, 2023-

Stig Bertilsson
kommunstyrelsens ordförande

Andreas Nilsson
kommunstyrelsens ordförande



Färgelanda kommun, 2023-

Melleruds kommun, 2023-

Ulla Börjesson
kommunstyrelsens ordförande

Ludwig Mossberg
kommunstyrelsens ordförande



Åmåls kommun, 2023-

Michael Karlsson
Kommunstyrelsen ordförande





KS § 173 **Dnr 2023/288**
Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet med följande motivering:

”SML är idag en samverkan genom it och lön för de bohuslänska kommunerna detta är idag en redan färdig organisation som ligger geografiskt närmare Färgelanda. Deras samverkan ligger flera år längre fram än vad en samverkan inom Dalsland gör. Vi ser att en utredning kring anslutning ska göras före vi går vidare med fullt engagemang i Dalslandssamverkan ”.

Yrkande

Christoffer Wallin (SD) tillsammans med Marguerite Zellén (KD) yrkar på återremiss av ärendet med följande motiveringen:

”SML är idag en samverkan genom it och lön för de bohuslänska kommunerna detta är idag en redan färdig organisation som ligger geografiskt närmare Färgelanda. Deras samverkan ligger flera år längre fram än vad en samverkan inom Dalsland gör. Vi ser att en utredning kring anslutning ska göras före vi går vidare med fullt engagemang i Dalslandssamverkan ”.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på återremiss eller om ärendet ska avgöras idag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet.

Ärendebeskrivning

Samverkan kring olika frågor och inom olika verksamhetsområden har förekommit mellan Dalslandskommunerna under lång tid. I takt med att samhället förändras finns ett ökande behov av samverkan mellan kommunerna för klara att leverera de kommunala välfärdstjänsterna.

Våren 2022 beslutade kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner intensifiera samverkansarbetet och antog ”Avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D”.

Åmåls kommun har fortsatt att aktivt vara en värdefull part i samverkan med 4D-kommunerna inom många verksamhetsområden. Våren 2023 väcktes frågan av KSO:er, oppositionsråd (eller motsvarande) och kommundi-



rektörer om att ta fram en ny avsiktsförklaring avseende samverkan inkluderande Åmål, som de fem Dalslandskommunerna ställer sig bakom.

Samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål sker under namnet Dalslandssamverkan, vilket står för de fem ovan angivna Dalslandskommunerna. Utgångspunkten i arbetet med ”*Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan*” har varit att fortsätta och att vidareutveckla samverkansarbetet med tidigare beslutad ”*Avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D*” som grund.

Syftet med kommunal samverkan är att tillsammans stärka kommunernas gemensamma kapacitet och åstadkomma minskad sårbarhet - resursmässigt, kompetensmässigt och verksamhetsmässigt - för att kunna tillhandahålla en god service och leverera välfärdstjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna.

Syftet ska nås genom att kommunerna tillsammans:

1. Effektiviserar och kvalitetssäkrar verksamheten.
2. Säkerställer kompetensförsörjning/kompetensutveckling och minskar sårbarheten.
3. Stärker den gemensamma utvecklingskraften och attraktiviteten.

Grunden i samverkan ska utgå från medborgarnas behov och tydliga nyttoaspekter för kommunernas kunder¹, medarbetare och ekonomi samt att kommunerna delar värderingar och förhållningssätt, som bygger på tillit till varandras vilja att samverka.

Det poängteras att samverkan mellan kommunerna bygger på frihet och frivillighet, att varje kommun själv avgör inom vilka verksamhetsområden man vill samverka samt att Dalslandssamverkan inte utgör något hinder för övrig samverkan för de deltagande kommunerna.

Med ovanstående som grund har ”*Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan*” arbetats fram. Dokumentet utgör ett ramverk för samverkansarbetet mellan Dalslandskommunerna och belyser de ingående kommunernas intentioner och vilja till samverkan. Genom att anta ”*Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan*” åtar sig parterna att aktivt driva utvecklingen mot ökad samverkan i ett varaktigt och långsiktigt perspektiv utifrån angivna syften och mål.

¹ Med kund avses alla de olika målgrupper vi möter i våra verksamheter, de vi är till för



Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-10-30

Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan, daterad 2023-10-30

Sändlista

Bengtsfors kommun

Dals-Eds kommun

Färgelanda kommun

Melleruds kommun

Åmåls kommun